

Να μην ασχολούμαστε με τα ξένα αμαρτήματα, αλλά με τα δικά μας!

/ [Πεμπτούσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

«Θέλεις να κακολογείς; Κακολόγησε τις αμαρτίες σου! Γιατί λέει ο προφήτης: «Λέγε συ πρώτος τις αμαρτίες σου για να δικαιωθείς» (Ησ. 43,26). Είδες κακολογία που έχει στεφάνι και έπαινο και δικαιοσύνη;

Πάλι λέει η Γραφή: «Ο ευσεβής πρέπει πρώτος να κακολογεί τον εαυτό του» (Παρ. 18,17). Να κατηγορεί τον εαυτό του, όχι άλλον! Εάν γίνεις κατήγορος κάποιου άλλου, θα τιμωρηθείς. Αν όμως γίνεις του εαυτού σου θα βραβευθείς.

Και για να μάθεις πόσο καλό είναι το να κατηγορείς το δικό σου αμάρτημα, λέει: «Ο δίκαιος πρέπει να κατηγορήσει πρώτος τον εαυτό του». Αλλ' όμως αν είναι δίκαιος, πώς είναι κατήγορος; Αν είναι κατήγορος, πώς είναι δίκαιος; Ο δίκαιος δεν είναι υπόλογος κατηγορίας.

Αλλά για να μάθεις ότι, κι' αν ακόμη είναι αμαρτωλός κάποιος μπορεί να γίνει δίκαιος με την κατηγορία, αν κατηγορεί όμως τα αμαρτήματά του, γι' αυτό είπε: «Ο δίκαιος, πρώτος ο ίδιος να κατηγορήσει τον εαυτό του»...

Η γλώσσα είναι ακονισμένο μαχαίρι, όμως ας μην προξενούμε τραύματα σε άλλους, αλλ' ας κόβουμε μόνο τη δική μας σαπίλα.

Θέλεις να μάθεις ότι οι δίκαιοι συνηθίζουν να μην κακολογούν τους άλλους, αλλά μόνο τους εαυτούς τους; Άκουσε τον Παύλο που φωνάζει: «Ευχαριστώ τον Χριστό που με ενίσχυσε, γιατί με έκρινε άξιο της εμπιστοσύνης Του εμένα, που ήμουν προηγουμένως βλάσφημος και διώκτης και υβριστής της Εκκλησίας» (Α' Τιμ. 1,12). Βλέπεις πώς κατηγορεί τον εαυτό του; Και πάλι λέει: «Ο Χριστός ήρθε στον κόσμο για να σώσει τους αμαρτωλούς, από τους οποίους εγώ είμαι ο πρώτος» (Α' Τιμ.1,15). Κι' αλλού πάλι λέει ο ίδιος: «Δεν είμαι ικανός να ονομάζομαι Απόστολος, γιατί καταδίωξα την Εκκλησία του Θεού» (Α' Κορ. 15,9).

Είδες πώς ο Παύλος κατηγορεί παντού τον εαυτό Του; Γιατί γνωρίζει το κέρδος απ' αυτή την κατηγορία, ότι φέρνει τη δικαίωση.

Μάλιστα όταν χρειάζεται να κατηγορεί ο ίδιος τον εαυτό του, χρησιμοποιεί πλούσια την κατηγορία. Όταν όμως δει και άλλους να κρίνουν τα ξένα σφάλματα, πρόσεχε με πόση αυστηρότητα τους κλείνει το στόμα, λέγοντας αυτά εδώ: «Επομένως μην κάνετε καμιά κρίση πριν από τον καθορισμένο χρόνο, ώσπου να έρθει ο Κύριος, ο οποίος θα φωτίσει αυτά που είναι κρυμμένα στο σκοτάδι και θα φανερώσει τις σκέψεις των καρδιών» (Α' Κορ. 4,5). Δηλαδή φύλαξε το δικαστήριο γι' αυτόν, που γνωρίζει τα απόρρητα του νου.

Κι' αν ακόμη νομίζεις πως γνωρίζεις πολύ καλά τα ιδιαίτερα του πλησίον σου, και πάλι είναι λανθασμένη η κρίση σου! «Γιατί ποιός άλλος από τους ανθρώπους, λέει ο Παύλος, γνωρίζει τα ιδιαίτερα του ανθρώπου, παρά μόνον η ψυχή του ανθρώπου που είναι μέσα του;» (Α' Κορ. 2,11). Πόσοι απ' αυτούς που είναι παραπεταμένοι και τιποτένιοι μπορούν να λάμπουν πιο λαμπερά από τον ήλιο! Πόσοι από τους μεγάλους και τους ονομαστούς θα βρεθούν ότι είναι στάχτη και τάφος ασπρισμένος απ' έξω!

Άκουσες πώς ο Παύλος κακολογεί τον εαυτό του, που με δύναμη και υπερβολή θυμόταν συνεχώς τα αμαρτήματά του, για τα οποία δεν επρόκειτο να λογοδοτήσει; Διότι πριν από το βάπτισμα ήταν βλάσφημος και διώκτης και υβριστής, το βάπτισμα όμως διέλυσε όλα αυτά τα αμαρτήματα. Αλλ' όμως τα θυμάται αυτά, όχι γιατί επρόκειτο να λογοδοτήσει γι' αυτά, αλλά για να δείξει την φιλανθρωπία του Θεού και τί τον έκανε από εκείνο που ήταν, αφού από διώκτη τον έκανε Απόστολο.

Εάν, όμως, αυτός θυμάται τα αμαρτήματά του που έσβησαν, πολύ περισσότερο πρέπει εμείς να θυμόμαστε τα αμαρτήματα που κάναμε μετά το βάπτισμα. Γιατί ποιά θα είναι η δικαιολογία μας, ή ποιά συγχώρηση θα επιτύχουμε, όταν αυτός αναφέρει συνέχεια εκείνα για τα οποία δεν θα δώσει λόγο, ενώ εμείς ούτε εκείνα για τα οποία πρόκειται να λογοδοτήσουμε, ούτε αυτά υπενθυμίζουμε στον εαυτό μας, αλλά αφού αφήσαμε τα δικά μας, ασχολούμαστε με τα ξένα σφάλματα;

Άκουσε και τον Πέτρο που λέει: «Φύγε από μένα Κύριε γιατί είμαι άνθρωπος αμαρτωλός» (Λουκ. 5,8).

Άκουσε πώς και ο Ματθαίος κατηγορεί την προηγούμενη ζωή του και ονομάζει τον εαυτό του τελώνη, και δεν ντρέπεται να διασύρει την προηγούμενη ζωή του (Ματθ. 10,3).

Αφού, λοιπόν, δεν είχαν για τίποτα να κατηγορήσουν τη ζωή τους μετά το βάπτισμα, θυμούνται τα προηγούμενα αμαρτήματά τους διδάσκοντας εμάς να μη μιλάμε καθόλου για τα σφάλματα των άλλων, αλλά να φροντίζουμε και να

ασχολούμαστε συνέχεια με τα δικά μας.

Δεν υπάρχει, δεν υπάρχει κανένα άλλο φάρμακο τέτοιο για την κατάργηση των αμαρτημάτων μας, όπως η διαρκής ανάμνησή τους και η παντοτινή κατηγορία τους.

Έτσι κι' ο τελώνης κατόρθωσε να διώξει τα άπειρα παραπτώματα του, για να πει: «Θεέ μου, ελέησέ με τον αμαρτωλό».

Έτσι ο Φαρισαίος έχασε όλη τη δικαίωση γιατί, ενώ σταμάτησε να σκέπτεται τα δικά του αμαρτήματα, καταδίκασε όλους τους ανθρώπους λέγοντας: «Δεν είμαι σαν τους άλλους ανθρώπους που είναι άρπαγες και πλεονέκτες, ούτε σαν αυτόν τον τελώνη» (Λουκ. 18, 11).

Κι' όπως ένα πλοίο, όταν διατρέξει άπειρα κύματα και γλυτώσει από πολλές θύελλες, στο τέλος χάνει όλο τον θησαυρό που έχει μέσα του όταν στην ίδια την είσοδο του λιμανιού χτυπήσει σε κάποιο σκόπελο, έτσι ακριβώς κι' αυτός ο Φαρισαίος, αφού υπέμεινε όλους τους κόπους της νηστείας και κάθε άλλης αρετής, επειδή δεν συγκράτησε τη γλώσσα του, έπαθε το φοβερό ναυάγιο μέσα στο ίδιο το λιμάνι! Γιατί το να φύγει από την προσευχή, από την οποία έπρεπε να κερδίσει, αφού έπαθε τόσο μεγάλη ζημιά, τίποτε άλλο δεν σημαίνει παρά το ότι έπαθε το ναυάγιο στο λιμάνι!

Γι' αυτό και ο Παύλος συμβουλεύει λέγοντας: «Ο καθένας ας εξετάζει καλά τα έργα του, και τότε θα έχει λόγο για καύχηση, αποβλέποντας μόνο στον εαυτό του, κι' όχι στον άλλο» (Γαλ. 6,4).

Θέλεις να μάθεις και στην Παλαιά Διαθήκη πώς οι δίκαιοι κατηγορούσαν τον εαυτό τους; Άκουσε κι' αυτούς που λένουν τα ίδια με εκείνους.

Γιατί και ο Δαβίδ έλεγε: «Οι αμαρτίες μου ανέβηκαν πάνω απ' το κεφάλι μου. Βάρυναν πάνω μου σαν βαρύ φορτίο» (Ψαλμ. 37, 5).

Και ο Ησαΐας φώναξε: «Αλλοίμονο εγώ ο δυστυχισμένος, γιατί είμαι άνθρωπος κι' έχω ακάθαρτα χείλη» (Ησ. 6,5).

Και οι τρεις νέοι που βρίσκονταν μέσα στο καμίνι και παρέδωσαν τα σώματά τους στο θάνατο για τον Θεό, αριθμούσαν τον εαυτό τους ανάμεσα στους τελευταίους αμαρτωλούς, λέγοντας: «Αμαρτήσαμε, κάναμε ανομίες» (Δαν. 3, 20). Κι' όμως, τί ήταν πιο λαμπρό και πιο καθαρό γι' αυτούς; Γιατί πραγματικά, αν και είχαν κάνει κάποιες αμαρτίες, τις καθάρισε όλες η φλόγα της φωτιάς εκείνης. Όμως δεν έβλεπαν προς τα δικά τους κατορθώματα, αλλά αναλογίζονταν τα αμαρτήματά τους.

Έτσι κι' ο Δανιήλ, ύστερα από τον λάκκο με τα λιοντάρια, ύστερα από τις άπειρες τιμωρίες που υπέφερε, κι' αυτός κατηγορούσε τον εαυτό του, ενώ κανείς δεν κατηγορούσε τον πλησίον του.

Τί συμβαίνει λοιπόν; Γιατί αυτός που κακολογεί τους άλλους, εξοργίζει τον Κύριο. Αυτός, όμως, που κακολογεί τον εαυτό του, Τον εξευμενίζει και Τον συμφιλιώνει μαζί Του, και τον δίκαιο τον κάνει περισσότερο δίκαιο και τον αμαρτωλό Τον σώζει από τις αμαρτίες του και τον κάνει άξιο για συγχώρηση.

Γνωρίζοντας, λοιπόν, αυτά ας μην ασχολούμαστε με τα ξένα αμαρτήματα, αλλά με τα δικά μας. Ας ανοίξουμε τη συνείδησή μας, ας θυμηθούμε όλη μας τη ζωή, ας εξετάσουμε καλά κάθε μας σφάλμα, κι' ας μην κακολογούμε μόνο τους άλλους, αλλ' ούτε και να ακούμε άλλους να κακολογούν.

Γιατί και γι' αυτό υπάρχει κατηγορία και πολύ μεγάλη τιμωρία, αφού λέει η Γραφή: «Να μην δεχθείς να ακούσεις κάτι που είναι άσκοπο» (Εξ. 23,1). Δεν είπε: «Να μην πιστέψεις σε κάτι το άσκοπο», αλλά «Να μην το δεχθείς αυτό». Κλείσε τα αυτιά

σου, φράξε την είσοδο στην κατηγορία, απόδειξε ότι αυτός που ακούει δεν είναι λιγότερο εχθρός και πολέμιος σ' εκείνον που κακολογεί από τον κατηγορούμενο. Να μιμηθείς τον προφήτη που λέει αυτά: «Εκείνον που κακολογούσε κρυφά τον πλησίον του, αυτόν τον έδιωχνα» (Ψαλμ. 100,5). Δεν είπε ότι «δεν τον πίστευα», ούτε ότι «δεν παραδεχόμουν τα λόγια του», αλλά «και τον έδιωχνα», σαν να ήταν εχθρός και αντίπαλος» [1].

«Αλλ' αυτή είναι η αιτία όλων των κακών, το ότι παρατηρούμε με μεγάλη λεπτομέρεια τα αμαρτήματα των άλλων, τα δικά μας δε τα παρατρέχουμε με πολλή ραθυμία. Έπρεπε όμως να κάνουμε το αντίθετο. Τα μεν αμαρτήματά μας να μη λησμονούμε, των δε άλλων ούτε να τα βάζουμε στο νου μας.

Αν κάνουμε αυτό και τον Θεό θα έχουμε βοηθό και θα παύσουμε να οργιζόμαστε συνεχώς κατά των άλλων, και κανέναν εχθρό ποτέ δεν θα έχουμε. Αν όμως κάποτε αποκτήσουμε και εχθρό πολύ γρήγορα και την έχθρα θα εξαφανίσουμε και των αμαρτημάτων μας γρήγορη συγχώρηση θα έχουμε.

Γιατί όπως αυτός που μνησικακεί στον πλησίον του δεν επιτρέπει να απαλλαγεί απ' την τιμωρία που επισύρουν τα δικά του αμαρτήματα, έτσι κι' αυτός που είναι καθαρός από θυμό, θα είναι καθαρός από αμαρτήματα σύντομα. Καθ' όσον αν εμείς οι πονηροί και υποδουλωμένοι στον θυμό, εξ' αιτίας της προσταγής του Θεού παραθεωρούμε όλα τα εναντίον μας αμαρτήματα, πολύ περισσότερο ο Φιλάνθρωπος και Αγαθός και Καθαρός από κάθε πάθος θα παραβλέψει τα αμαρτήματά μας, ένεκα της προς τον πλησίον φιλοφροσύνης και με τη συγχώρηση των αμαρτημάτων μας θα αποδώσει σε εμάς την αμοιβή» [2].

1. Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, από τη Β' Ομιλία «Περί ασάφειας των Προφητειών».Ε.Π.Ε.τ. 1.

2. Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου, από την Ομιλία «Περί του μη δημοσιεύειν τα αμαρτήματα των αδελφών». Ε.Π.Ε τ. 31.